

**Divadlo
Loutek
Ostrava**

Rudolf Těsnohlídek
LIŠKA BYSTROUŠKA

Hraji

LENKA MACHARÁČKOVÁ
Bystrouška

IVAN FELLER
Revírník, Vrabec

KAREL RŮŽIČKA
Rechtor, Jezevec

MARTIN LEGERSKI
Farář, Datel

LIBUŠE ČECHÁKOVÁ
Revírníková, Vrabčice

IVO MARTÁK
Zlatohrábtek, Prase

LUKÁŠ ČERVENKA
Lapák

VLADIMÍRA KRAKOVKOVÁ
Andula, Sojka, Slepice

VLADIMÍRA NOSÁLKOVÁ
Sova, Slepice

EDITA BANDYOVÁ
Houslistka, Slepice

ALEŠ PETRIČ
Pepík, Komár, Zajíc

RICHARD LIBERDA
Frantík, Skokan

ZDENĚK PAVLIČEK
Harašta, Kohout

Rudolf Těsnohlídek

LIŠKA BYSTROUŠKA

Dramatizace a režie **Václav Klemens**
Scéna a loutky **Tomáš Volkmer**
Kostýmy **Tomáš Kypta**
Hudba **Vlastimil Ondruška**
Přehybová spolupráce **Josef Kotěšovský**
Dramaturgie **Jana Pihartová**

Inspicientka **Michaela Šárská**
Světla **Pavel Duda** *nebo* **Adam Pěcha**
Zvuk **Stanislav Pastrňák** *nebo* **Jiří Philipp**
Výroba **Jiří Paskonka** (*vedoucí ateliéru DLO*),
Alena Bendová, **Zdeněk Janošec**, **Pavel Skorkovský**,
Vladimír Birolek, **Petr Dvorský**
Jevištní technika **Martin Štěpanda**, **Jiří Kučera**,
Milan Hruběš, **Daniel Kalika**

Premiéra 12. února 2010

RUDOLF TĚSNOHLÍDEK

Český novinář, prozaik, básník a překladatel ze severských literatur. Narodil se 7. června 1882 v rodině chalupníka. Ve svém rodišti vychodil základní školu a čtyři ročníky gymnázia, následující čtyři roky studoval na vyšším gymnáziu v Hradci Králové. Poté začal studovat filosofii a moderní filologii na filosofické fakultě v Praze, ale studia nedokončil. Za pražského pobytu se seznámil s pronikavou českou bohemou počátku století (S. K. Neumann, K. Toman, F. Srámek, F. Gellner, J. Mahen...). Krátce po studiích se ucházel o místo novináře mimo jiné i v Ostravě. V našem kraji neuspěl a zakotvil pak v brněnské redakci Lidových novin, kde strávil celou profesní dráhu. Žil v Bílovicích nad Svitavou nedaleko Brna. Do deníku přispíval jako soudní referent reportážemi, fejetony a soudničkami, které tvoří velký podíl v jeho literární tvorbě. Knižně vydal několik sbírek veršů, lyrických próz a povídek, ale i románů a knih pro děti, pokusil se i o drama. Zpracoval paměti českého polárníka J. Welzla. Věnoval se také sokolským aktivitám, podporoval bílovické loutkové divadlo, zasloužil se o vztyčení prvního vánočního „stromu republiky“ v Brně roku 1924, spojené se sbírkou na nezaopatřené děti, a zavedení této severské tradice v našich zemích. V závěru života se nadchl pro speleologii, zapojil se do zkoumání Demánovských jeskyní na Slovensku a napsal o nich monografii Demánová. Za svůj život byl třikrát ženat a měl jediného potomka, syna Milana z druhého manželství. Zemřel 12. ledna 1928 z vlastního rozhodnutí.

Za půvabnou knížkou Liška Bystrouška by asi nikdo nehledal autora trdnomyslného. Ale Rudolf Těsnohlídek se po většinu svého života trápil. A vyhledával ženy, které na tom byly podobně. Tvrdil o sobě, že jeho neštěstí bylo zpečetěno už tím, že je rasův syn (což bylo značně nadsazené, jeho otec si jako příležitostný pohodný pouze přivydělával).

Jeho první gymnaziální láskou byla melancholická kráska, dcera jeho bytné v Hradci Králové. Jejich vztah ukončila zřejmě maturita, po níž Rudolf odešel do Prahy. Ještě před tím ho však silně poznamenala smrt spolužáka, který se mu před očima utopil v řece, kam se studenti chodili koupat.

V Praze se seznámil s mladičkou spisovatelkou Jindrou Kopeckou, která trpěla tuberkulózou a těžkými depresemi. Roku 1905 se mladí milenci vzali a odjeli na svatební cestu do Norska, jež oba silně přitahovalo. Tam se v hotelovém pokoji krásná novomanželka zastřelila přímo před Rudolfovyma očima. Nepodařilo se objasnit, zda šlo o nehodu, či sebevraždu. A ještě v Norsku byl Těsnohlídek dokonce vyšetřován pro podezření z vraždy milované ženy. S tímto neuvěřitelným traumatem se potýkal po celý zbytek života.

Dva roky po tragédii na čas zahořel láskou k frustrované Boženě Hodačové, družce S. K. Neumanna, svého přítele a kolegy z redakce. Božena jeho city opětovala, ale vztah brzy ztroskotal, stejně jako přátelství s Neumannem, pochopitelně.

Roku 1909 se oženil s dcerou nádražního hlídače Annou Kutilovou. Po roce se jim narodil syn Milan a v roce následujícím začal za Annou jezdit brněnský lékař Jan Navrátil. Těsnohlídek se s ním velmi spřátelil. Poprali se až roku 1916, když zjistil, že rodinný přítel je Anniným milencem. Manželství skončilo rozvodem.

Do posledního manželského svazku vstoupil o osm let později s bílovickou učitelkou Olgou Vasickou-Zámečnickovou. Ukončil ho po čtyřech letech sebevraždou. Olga se po zprávě o jeho smrti otráвила plynem.

U autora s tak trpkým životem je Liška Bystrouška nečekaným překvapením. Právě ona si získala největší oblibu u čtenářů a zachovala si ji dodnes. A přitom vznikla vlastně bez autorského záměru, shodou různých okolností. V zájmu oživení čtenářského zájmu začaly Lidové noviny roku 1919 pravidelně uveřejňovat kreslené obrázky s vtipným slovním doprovodem. Pověřený redaktor, kterým byl spisovatel Jaromír John, měl nelehký úkol – sehnat do každého vydání tento humorný příspěvek. Hledal především mezi výtvarníky a u malíře a lesníka Stanislava Lolka objevil sérii kreseb, jimž vévodila prohnaná liška a zuřivý hajný. Přivezl je do redakce, ale nalézt někoho, kdo je úsměvně okomentuje, také nebylo snadné. Šéfredaktor nakonec tento úkol udělil Těsnohlídkovi. Ten se ho ujal zprvu bez většího zájmu, ale brzy se mu plně oddal. Malíř Lolek na obrázcích zachytil vypravování svého kamaráda lesníka, který zažil neuvěřitelné příhody s polochočenou liškou. Těsnohlídek do postav vtělil své vlastní osudy. Revírníka psal podle svého předchozího tchána, kterého si velmi oblíbil. Bystroušce dal některé vlastnosti své přítelkyně Marie Maierhofové. Byla to moderní dívka, kterou poznal v Bílovicích. Spřátelili se, chodili na dlouhé procházky a hovořili spolu, ale když ji vyznal lásku, odmítla ho. Byla zřejmě výrazně jiná než jeho ženy trpící a nechtěla se zasnoubit s jeho depresemi. I tak mu přátelství s ní na čas projasnilo mysl a promítlo se i do jeho nejlepšího díla. Liška Bystrouška vycházela v Lidových novinách od dubna do června 1920 a díky zájmu čtenářů se brzy dočkala knižního vydání. V oblíbeném deníku si ji zamiloval i tehdy již slavný skladatel Leoš Janáček, který ji pak svou operou proslavil po celém světě.

Obrázky Stanislava Lolka, ze kterých se zrodila, jsou i v našem programu.

RWE

The energy to lead

SKUPINA ČEZ

PODPORUJEME

2015
OSTRAVA

ČESKÝ ROZHLAS
OSTRAVA
99.0 FM • 105.3 FM • 107.3 FM

Loutkář

*Práva autorů dramaturgie a hudby zastupuje DILIA,
divadelní, literární a audiovizuální agentura,
občanské sdružení,
Krátkého 1, 190 03 Praha 9 – Vysočany.*

Inscenace vznikla díky finančnímu příspěvku statutárního města
Ostravy, Moravskoslezského kraje a Ministerstva kultury ČR.

OSTRAVA!!!

Program vydalo **Divadlo loutek Ostrava**, příspěvková organizace
Pivovarská 3164/15, 728 32 Ostrava – Moravská Ostrava
www.dlo-ostava.cz

Žřizovatelem DLO je statutární město Ostrava.
Ředitelka DLO **JUDr. Jarmila Hájková**. Umělecký šéf DLO **Václav Klemens**.
Program připravili Jana Pithartová a Tomáš Volkmer.
Tisk: OFTIS, www.oftis.com